

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

مدابوک

یک جله تماس تلفنی رایگان

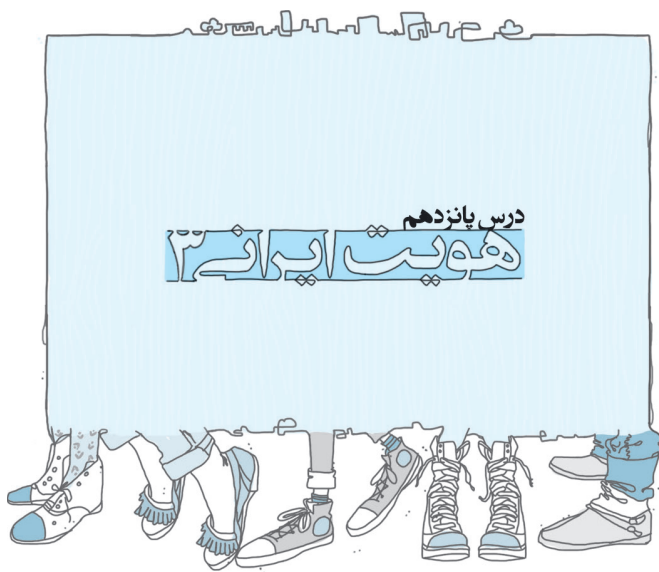
با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

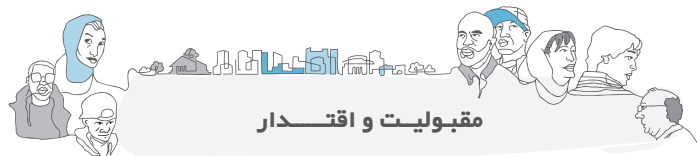

دیدی چی شد؟! یہ درس او وسط فرزوطانی بود (از سیزده آوردمتون درس پونزده!
 تو بقدر سیاسی هستی؟! از توانایی هستی که دم دمای انتخابات ریاست جمهوری که میشه رگ
 گردنت میزنه بیرونه که همه باید به کاندیدای تو رأی بدن؟! من قبلی سیاسی نیستم اما اینو
 فوب می‌دونم که همه چیز زیر سر آمریکاس و در عین حال آمریکا هیچ غلطی هم نمی‌تونه
 بکنه (بلکه
 هر چوان اجتماعی علاوه بر هویت فرهنگی که تو در سای قبلی فوندیم هویت سیاسی هم داره
 و پدیده‌هایی مثل شناسنامه، پرچم، مرز، دارگاه، قوای سه گانه و کلی چیزای دیگه به همین
 هویت سیاسی اشاره می‌کنن.

قدرت زمانی پدیدار می‌شود که فرد بتواند با اراده و آگاهی خود کاری را انجام دهد و به همین دلیل می‌گوییم که انسان کنشگری قدرت‌مند است اما قدرت اجتماعی که در مقابل قدرت فردی قرار می‌گیرد زمانی پدیدار می‌شود که فرد بتواند برای رسیدن به هدف خود بر اراده و آگاهی دیگران اثر بگذارد و اراده و کار ارادی آن‌ها را به خدمت بگیرد. در نتیجه هر کس که توان تأثیرگذاری بیشتری داشته باشد، قدرت اجتماعی بیشتری دارد.
نکته علاوه بر افراد، نهادها، سازمان‌ها، جوامع و ... نیز قدرت اجتماعی دارند.

برای این‌که بتوانیم کار ارادی افراد را به خدمت بگیریم باید تبعیت آن‌ها را جلب کنیم؛ یعنی آن‌ها باید بپذیرند که مطابق آن چه از آن‌ها می‌خواهیم عمل کنند؛ به همین دلیل می‌گوییم که قدرت اجتماعی بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.
 اما طلب کردن تبعیت افراد به ۲ صورت است:

۱ با اکراه: یعنی تبعیت افراد را از طریق تهدید یا ترساندن به دست آوریم.

۲ با رضایت: یعنی کاری کنیم که افراد با میل درونی خود مطابق خواسته ما عمل کنند.

تعریف **قدرت دارای مقبولیت:** قدرتی است که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید.

تعریف **اقتدار:** قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نام دارد.

تعریف **مشروعیت:** مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت بر اساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

مقدار مشروعیت **بسیار** حق و باطل بودن

مقدار مقبولیت **بسیار** خواست و اراده افراد

در نتیجه اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریحی خدا اعمال شود مشروعیت حقیقتی دارد و اگر مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی باشد، مشروعیت دروغین دارد.

هر زمان که قدرت برای رسیدن به هدفی سازمان پیدا کند، سیاست به وجود می‌آید به همین دلیل سیاست را اعمال قدرت سازمان یافته برای رسیدن به هدفی معین می‌نامند و البته که سیاست در معنای عام خود شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است.

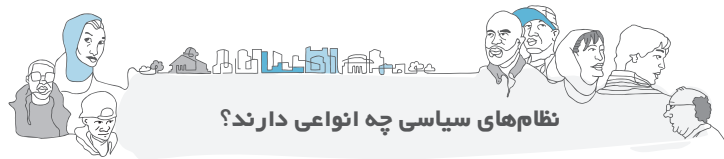
تعریف **نظام سیاسی:** مجموعه ساز و کارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی را شکل می‌دهد.

با توجه به شکل بالا نظام سیاسی و فرهنگی با هم تعامل دارند:

تأثیر نظام فرهنگی بر نظام سیاسی: نظام فرهنگی، عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت این عقاید باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را تأمین می‌کند و برعکس اگر نظام سیاسی از اصول عدول کند، نظام فرهنگی از اقتدار آن می‌کاهد.

تأثیر نظام سیاسی بر نظام فرهنگی: اگر نظام سیاسی به ارزش‌های جامعه وفادار بماند با استفاده از مدیریت سیاسی خود به توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور بماند زمینه تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی را به وجود می‌آورد.

نظام‌های سیاسی را بر اساس معیارهای گوناگونی می‌توان دسته‌بندی کرد:

- ۱ بر اساس تعداد افراد تصمیم‌گیرنده **بسیار** تک‌نفری **بسیار** اقلیتی **بسیار** اکثریتی

- ۲ بر اساس روش تصمیم‌گیری **بسیار** تصمیم‌گیری براساس خواست و اراده شخصی **بسیار** تصمیم‌گیری بر اساس حقیقت، فضیلت و موازین عقلی

- ۳ بر اساس دین‌مداری یا دنیا‌مداری

ارسطو از ۲ ملاک اول برای دسته‌بندی نظام‌های سیاسی استفاده کرده که تو بدول زیر می‌بینید قبلی هم تو کنگور ارزش تست اومده البته که الان تو کتاب درسی گذاشتش تو پاورقی اما باز تو بفونش

تعداد حاکمان	شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد		موناشری	تیرانی (استبدادی)
اقلیت		آریستوکراسی	الیگارش
اکثریت		پولییتی (جمهوری)	دموکراسی

البته فرای با اضافه کردن معیار سوم (دین یا دنیامداری) تقسیم‌بندی زیر رو انجام داد:

خدماتحور		انسان محور		شیوه حکومت	تعداد حاکمان
براساس مَلت الهی	صورت تحریف شده	براساس خواست و میل شخصی حاکم	براساس فضیلت		
مطابق اصل	فاضله	مبَدَله	تغلبیه (جامعه زورگویی)	کرامتیه (جامعه سرفرازی)	فرد
		فاسقه	خَسْت (جامعه خوش گذرانی)	ضروریّه (جامعه قناعت گرایی)	اقلیت
		ضالّه	یسار یا بَداله (جامعه مال اندوزی)	جماعتیه (جامعه آزادی)	اکثریت

لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

در ابتدا باید بدانیم که لیبرالیسم به معنای اباحیت و مباح دانستن همهٔ امور برای انسان بوده و دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است. پس لیبرال دموکراسی نظامی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.

نکته لیبرال دموکراسی هیچ حقیقت و فضیلت جهان شمولی را به رسمیت نمی‌شناسد و با رویکرد دنیوی فرهنگ غرب سازگار است.

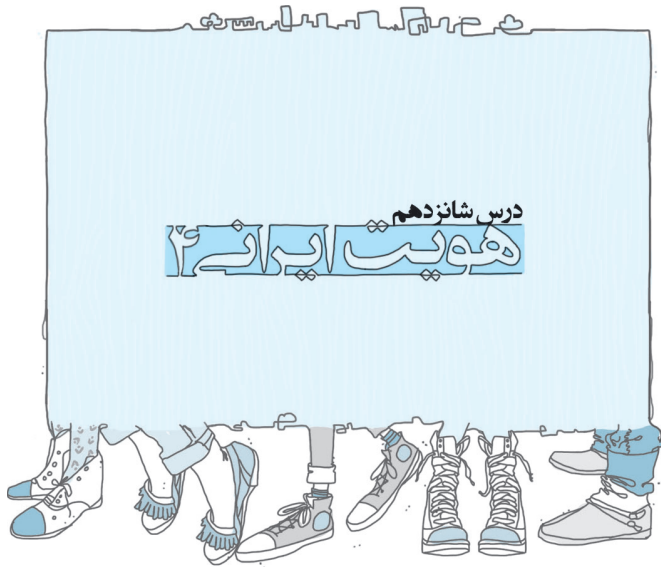
در مقابل جمهوری اسلامی یا مردم‌سالاری دینی به این معناست احکام و مقررات با خواست و اراده مردم در ذیل اراده خداوند شکل می‌گیرد و عقل و وحی وسایل شناخته آن‌ها هستند.

براساس هستی‌شناسی توحیدی ارزش‌هایی مانند آزادی، عقلانیت، مشورت و مشارکت و ... با آنکه ناظر به مسائل اجتماعی دنیوی هستند اما تفسیری سکولار ندارند بلکه سیرتی الهی داشته و در نتیجه عمل به آن‌ها رفتاری صرفاً دنیوی نیست و مانند عبادات باعث تقرب انسان می‌شود.

نکته در برخی از روایات اسلامی از مسئولیت متقابل امت و امام به عنوان مهم‌ترین مسئولیت یاد شده است.

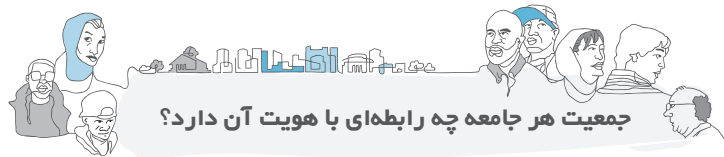

معلول	علت
پیدایش قدرت فردی	انجام دادن کاری با اراده و آگاهی
پیدایش قدرت اجتماعی	۱ اثرگذاری بر اراده و آگاهی دیگران
اقتدار	۲ جلب تبعیت دیگران
پیدایش سیاست	۳ به خدمت گرفتن کار آزادی دیگران
تأمین اقتدار نظام سیاسی	مقبول واقع شدن قدرت و پذیرش رسمی آن
کاهش اقتدار نظام سیاسی	سازمان‌یابی قدرت برای رسیدن به هدف خاص
بسط و توسعهٔ فرهنگ	عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید نظام فرهنگی
تعارضات و بحران‌های فرهنگی و هویتی	عدول نظام سیاسی از عقاید نظام فرهنگی
	وفاداری نظام سیاسی به ارزش‌های جامعه
	دور ماندن نظام سیاسی از ارزش‌های جامعه

بالاخره رسیدیم به درس آخر! بعد از این درس میتونی به نفس راحت بکشی.
تو درس های قبلی در مورد ابعاد ذهنی و عینی جهان اجتماعی یاد گرفتیم. توی این درس به طور
اقتصادی به جمعیت و اقتصاد که از عینی ترین ابعاد هویت جامعه هستن صحبت می کنیم.
امیدوارم این درس رو هم مثل دروس قبلی با انرژی بیشتری فالابزن بریم به سرعت برق
و باد ...

یه نکته ترکیبی مرفه ای با درس ۹ دوازدهم برات آوردم که ششیت حال بیاد

اولین شرط بقای هر جامعه، جمعیت آن است و اساساً نمی توان جامعه ای را تصور کرد که جمعیت آن منقرض شده اند حتی در صورت کمبود جمعیت یا بی کفایتی آن ها
بسیاری از مسائل اقتصادی، اجتماعی و ... با مشکل روبه رو می شود. معمولاً در معرفی جوامع به ویژگی های جمعیتی آن ها، مانند تعداد جمعیت، جوان و پیر، شهری و
روستایی و ... توجه می شود.

گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می گیرد در نتیجه هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد با واسطه در بسط هویت
جهان اجتماعی مؤثر است.

راه گسترش هر فرهنگ، شناختن یا تفکر، پذیرفتن و عمل کردن به آن است و شناختن و عمل کردن تنها از عهده افراد برمی آید و آن ها حامل و عامل فرهنگ و معانی
آن هستند پس هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ، بیشتر باشد، آن فرهنگ گسترش بیشتری پیدا می کند.

افزایش جمعیت جهان اجتماعی به معنای گسترش فرهنگ و معانی آن بوده و کاهش جمعیت به معنای محدود شدن گستره آن و زمینه ساز تسلط جهان های اجتماعی
دیگر است از این رو تأمین جمعیت مناسب، مسئله ای هویتی است.

مشابه این روند را می توان در خانواده مشاهده کرد. خداوند در قرآن کریم فرموده است با ازدواج، مودت و رحمت میان زن و مرد ایجاد شده و با تولد اولین فرزند بیشتر
می شود و با تولد فرزندان بعدی و بزرگ شدن خانواده، نسبت هایی مثل پدر بزرگ، خاله، پسرعمو و ... ایجاد می شود که زمینه گسترش مودت و رحمت را فراهم می کند
و نظام خویشاوندی را شکل می دهد.

نکته هدف اسلام، تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و بسط آن است که لازمه آن داشتن جمعیت مناسب است.

شروطی که افزایش جمعیت را برای بسط جامعه توحیدی الزامی می سازد آن است که اولاً فرهنگ و معانی که با افزایش جمعیت گسترش می یابد، حق باشد (در صورت
فقدان این شرط جامعه مشرک، شکل می گیرد)

و دوماً افراد و اعضای این فرهنگ، حاملان و عاملان معانی حق باشند (در صورت فقدان این شرط، جامعه فاسق، به وجود می آید).

نکته ترکیبی درس ۷ دهم: در جامعه فاسقه عقاید و ارزش های حقیقی در قلمرو آرمانی قرار دارند.

نکته ترکیبی درس ۹ دوازدهم: مدینه فاسقه در نتیجه انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می آید و در آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می شناسند اما از
آن ها بهره نمی گیرند، یعنی با آن که مردم حقیقت و عدالت را می شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی کنند.

تعریف جامعه فاسق: جامعه ای است که عقاید و ارزش های حق را می شناسند ولی به آن ها پایبند نیستند.

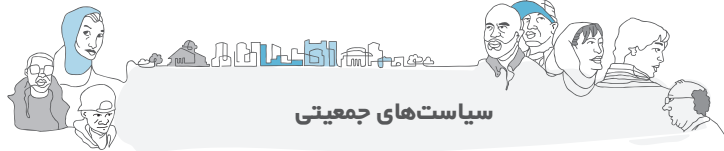
از این رو پیامبر اکرم (ص) در روز محشر به کثرت پیروان خود مباحثات می کند. افزایش جمعیت، آثار اجتماعی و فرهنگی به دنبال دارد؛ مثلاً در گروه های کوچک اعضا
می توانند با یکدیگر ارتباط رو در رو و مستقیم داشته باشند در حالی که در گروه های بزرگ روابط متقابل اعضا، پیچیده تر شده و روابط به کمک «نهادهای» برقرار می شود.

مثل نیاز به پول در روابط پیچیده مالی به جای استفاده از معاملات پایاپای.

افزایش جمعیت باعث پدیدار شدن مسائل نوظهوری می‌شود که جهان اجتماعی با استفاده از ظرفیت‌های خود و با گسترش نهادهای موجود و ایجاد نهادهای جدید، باید به آن‌ها پاسخ دهد.

نکته هر نهاد مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها و هنجارها است که برای رفع نیاز ویژه‌ای اختصاص می‌یابد از این رو گسترش نهادی، همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است.

فرزندآوری نیاز فطری آدمیان، تأمین جمعیت و از کارکردهای مهم خانواده است البته به علت اختلالاتی در نهاد خانواده ممکن است جهان اجتماعی با کاهش جمعیت روبه‌رو شود. مانند جوامع غربی که امروزه به دلیل بالا رفتن سن ازدواج، طلاق، رفاه‌زدگی، عاقبت‌طلبی، مصرف‌گرایی و ... با کاهش جمعیت و عوارضی مثل پیری جمعیت مواجه‌اند.

نکته کاهش جمعیت از ویژگی‌های جهان متجدد است زیرا قوام خانواده و فرزندآوری در گرو محبت، ایثار و فداکاری است ولی در این جهان به دلیل فرودگرایی و اصالت لذت، محبت کاهش یافته و تمایل به فرزندآوری کم‌تر است و کاهش شدید جمعیت در این جهان رخ می‌دهد. البته اکنون جهان غرب با ۱ سیاست‌های تشویقی و ۲ مهاجرپذیری، درصدد جبران کاهش جمعیت خود است.

نکته ترکیبی درس ۷ دهه ۴۰م: کاهش جمعیت در قلمرو واقعی جهان متجدد است.

تعریف **سیاست‌های جمعیتی**: در مواقعی که جهان اجتماعی با کاهش جمعیت مواجه می‌شود، نهاد سیاست که وظیفه هماهنگی سایر نهادها را برعهده دارد، با همراهی مردم تدابیر و راه‌حلهایی را به اجرا در می‌آورد که «سیاست‌های جمعیتی» نامیده می‌شود.

نکته سیاست‌های جمعیتی می‌تواند در راستای افزایش یا کاهش جمعیت باشد.

ایران در دو برهه زمانی، سیاست کاهش جمعیت را اجرا کرد:

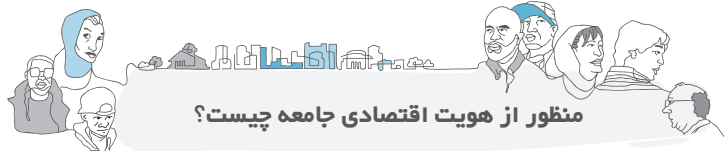
۱ پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب به طول انجامید و میزان رشد سالانه جمعیت را از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش داد.

۲ از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ که در نتیجه آن میزان رشد سالانه از ۳/۹ به ۱/۳ درصد کاهش یافت.

نکته از سال ۱۳۹۰ تجدید نظرهایی در سیاست‌های کاهش جمعیت، شروع شد و سرانجام در سال ۱۳۹۳ اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور تصویب گردید.

تعریف نسل‌کشی: هرگونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، قومی، مذهبی و ... را «نسل‌کشی یا پاکسازی نسلی» می‌گویند. پدیده نسل‌کشی در جهان نشان‌گر ابعاد هویتی جمعیت است. اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود دست به نسل‌کشی بومیان زده و در یک مقطع ۵۰ ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند و مناطقی مثل هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا را از جمعیت خالی کردند.

در بوسنی در سربرنیتسا در سال ۱۹۹۵ و در طول جنگ ۱۹۹۵ - ۱۹۹۲ در سراسر بوسنی، نسل‌کشی اتفاق افتاد. رژیم اشغال‌گر قدس نیز برای تغییر ترکیب جمعیتی و بیشتر شدن تعداد یهودیان و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه، ضمن حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها، به جذب یهودیان مهاجر اقدام می‌کند.

تعریف کنش اقتصادی: به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.

کنش‌های اقتصادی به دلیل این‌که در رابطه با دیگران صورت می‌گیرند اجتماعی‌اند. (درس دوم رو یادته!)

تعریف نهاد اقتصادی: مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید، مصرف کالا، خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصادی را شکل می‌دهد.

نکته نهادهای اقتصادی در همه جوامع حضور دارند اما اشکال آن‌ها متفاوت است.

در هر جامعه‌ای اقتصاد در ارتباط با سایر نهادها شکل می‌گیرد به همین دلیل یکی از وجوه تمایز جوامع، اقتصاد و مؤلفه‌های اقتصادی آن است و جوامع مختلف نیز در معرفی هویت اقتصادی خود از عناوینی مانند، اقتصاد دانش‌بنیان، تک‌محصولی، مقاوم و ... استفاده می‌کنند.

اقتصاد امروز ایران محصول رویدادهای گذشته و عملکرد کنونی ما است و این اقتصاد از یک سو دستاوردهایی مانند گسترش بهره‌مندی مردم از آب، برق، گاز و ارتباطات،

موفقیت‌های علمی و فن‌آوری، سازندگی خرابی‌های ناشی از جنگ و ... را در پی داشته است از سوی دیگر با تورم، بیکاری، وابستگی به نفت و ... دست و پنجه نرم می‌کند. از جمله عواملی که در شکل‌گیری اقتصاد در طول تاریخ معاصر ایران نقش داشته است می‌توان به **کشف نفت و سرمایه‌های حاصل از فروش آن به خارجیان** نام برد. نکته مهم در سرمایه‌های نفتی، **درست مصرف کردن آن** است که در صورت استفاده نادرست می‌تواند منجر به اقتصاد وابسته شود که رشد و افول آن به **قیمت و درآمد نفتی** وابسته است.

اقتصاد وابسته به جهت درآمد هنگفت و بدون زحمت باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم به نفت وابسته است. (یعنی **بفرو و بفرواب و نفت بفروش**) در این نوع اقتصاد دولت می‌کوشد با استفاده از نفت و بدون رواج کسب و کار، رفاه را افزایش داده و حتی هزینه‌های خود مانند هزینه‌های آموزش و بهداشت را از نفت تأمین کند در حالی‌که در سایر جوامع این هزینه‌ها از محل مالیات‌ها تأمین می‌شوند البته این وضعیت از یک‌سو حالت ناپایداری را به‌وجود می‌آورد که در آن افراد احساس رفاه بیشتر به صورت کوتاه‌مدت همراه با نوسانات شدید دارند و از سوی دیگر وضعیت شکننده‌ای به‌وجود می‌آید که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد و آن را وسیله‌ای برای اعمال فشار قرار دهند.

مانند تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی که از سال ۱۳۸۹ تاکنون علیه ایران اجرا شده است تا اولاً درآمد نفتی را محدود کند و ثانیاً از انتقال درآمد نفت به کشور ممانعت شود. در دوره‌های مختلف اقتصاد ایران از سوی استعمارگران مورد هجوم قرار گرفته است؛ مانند امتیاز رویتر و رژی و ... در دوره قاجار، و هم‌چنین تاراج نفت، فروش جنگ‌افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ و به‌ویژه تخریب بنیادهای تولید ملی و روح خودباوری ملت ایران در دوره پهلوی. علاوه بر ایران کشورهای دیگر نیز مورد تهاجم قرار گرفته و واکنش‌هایی از خود نشان داده‌اند زیرا اقتصاد روزنه ورود **استعمار** و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است.

مانند کمپانی هند شرقی که با ماهیت اقتصادی و تجاری فعالیت می‌کرد اما عملاً ابزاری برای هویت‌زدایی، غارت و چپاول دارایی هندیان بود و مقاومت مردم هند به رهبری گاندی، نمونه‌ای از مقاومت در برابر تهاجمات اقتصادی است.

اقتصاد در جهان غرب: جهان غرب هویت خود را بر اساس **اقتصاد** شکل می‌دهد و **سرمایه‌داری** در این جهان عامل اصلی هویت‌یابی است در این جهان هویت انسان‌ها و جوامع، بیش از هر چیز به **دارایی و توان اقتصادی آن‌ها** وابسته است. جوامع دیگر که به تبعیت از جهان غرب رویکردی سکولار و دنیوی دارند نیز، هویت سرمایه‌داری پیدا می‌کنند. در جهان غرب بر سر راه اقتصاد هیچ مانعی وجود ندارد، این جهان در راه گسترش خود، **شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌دارانه** را به نابودی می‌کشاند. بنابراین برخی از کشورهای سلطه‌گر غربی که **۱** اقتصاد را همه چیز می‌دانند و **۲** شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌دارانه را نابود می‌کنند، نقطه ضعف ایران را اقتصاد آن دانسته و علیه ایران جنگ اقتصادی راه انداخته‌اند.

تعریف شیوه سرمایه‌داری: یعنی جست‌وجوی سود از طریق بازار.

در شیوه سرمایه‌داری **۱** هدف کنشگران، به‌دست آوردن حداکثر سود است نه رفع نیازهای انسان، **۲** کنشگران برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی از علوم تجربی استفاده می‌کنند، **۳** بیشترین تخریب‌ها در طبیعت و منابع طبیعی را در پی داشته است، **۴** این شیوه در بسیاری از موارد با فطرت انسان‌ها ناسازگار است و **۵** انسان‌ها می‌توانند با هدف رفع نیازهای خود و دیگران دست به فعالیت اقتصادی بزنند و از تمامی ظرفیت‌های پیدا و پنهان عالم و آدم استفاده کنند. **نکته** در طول تاریخ همواره شیوه‌های اقتصادی دیگری غیر از شیوه سرمایه‌داری، مانند شیوه همیاری، تعاونی، دولتی، سوسیالیستی و ... وجود داشته است. به آیات زیر توجه کنید:

«هرکس تقوای الهی پیشه کند، خداوند راه نجاتی برای او فراهم می‌کند و او را از جایی که گمان ندارد، روزی می‌دهد.»

«اگر اهل شهرها و آبادی‌ها، ایمان می‌آوردند و تقوا پیشه می‌کردند، به یقین برکات آسمان و زمین را بر آن‌ها می‌گشودیم.»

«اگر آنان آن‌چه را از سوی پروردگارشان بر آن‌ها نازل شده، برپا می‌داشتند، از آسمان و زمین روزی می‌خوردند.»

«ای پیامبر از اموال آن‌ها صدقه‌ای (زکات) بگیر تا به وسیله آن، آن‌ها را پاکسازی و پرورش دهی.»

«خداوند ربا را نابود می‌کند و صدقات را افزایش می‌دهد.»

آیات مذکور به تقابل نگاه قرآن با اصالت‌بخشی به سرمایه و شیوه‌های سرمایه‌دارانه، اشاره دارد.

نکته ایران آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را با **۱** اجرای قانون اساسی و **۲** سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، تعقیب می‌کند.

اقتصاد مقاومتی، نمونه‌ای از اقتصاد پیشرفته، مستقل و مستحکم است که با باور به اسلام و تکیه بر ظرفیت‌های مولد مردمی و دولتی، روحیه جهادی، خلاقیت، ریسک‌پذیری و ... و با حضور فعال در تعاملات جهانی، برای مردم امنیت، رفاه و پیشرفت همراه با عدالت و برای جهان اسلام و بشریت الگوی ایرانی - اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

مردم و دولت ایران تلاش می‌کنند براساس عدالت، با اتکا به دانش و فناوری، با تأکید بر استقلال، منع خام‌فروشی ثروت‌های طبیعی (مانند فروش نفت خام بدون تبدیل آن به مواد دارای ارزش افزوده بالاتر، مانند محصولات پتروشیمی در داخل، درون‌زدایی در عین برون‌گرایی (مانند چشمه‌ای که از درون بجوشد و بر خود متکی باشد اما فقط برای خود تولید نکند بلکه به‌صورت متعادل با سایر کشورها مبادله کند) و ... هویت اقتصادی نوینی را پایه‌ریزی کنند تا این هویت بتواند در مسیر پیشرفت بدون تأثیرپذیری از موانع و دشمنی‌ها، گام بردارد.

معلول	علت
ناپود شدن جامعه	منقرض شدن جمعیت یک جامعه
بر زمین ماندن فعالیت‌های اقتصادی، سیاسی و ...	کمبود اعضای جامعه
بسط هویت جهان اجتماعی	گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی
گسترش فرهنگ	شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به فرهنگ
بسط بیشتر فرهنگ	افزایش تعداد حاملان و عاملان فرهنگ و معانی آن
ایجاد مودت و رحمت میان زن و مرد	ازدواج و تشکیل خانواده
۱ افزایش مودت و رحمت، ۲ تسری رحمت میان زن و مرد به رابطه فرزند و والدین	تولد اولین فرزند
شکل‌گیری نظام خویشاوندی	گسترش خانواده و ایجاد نسبت‌های خانوادگی
۱ محدود شدن گستره جهان اجتماعی، ۲ زمینه‌سازی برای بسط و سلطه جهان‌های اجتماعی دیگر بر آن جهان	کاهش جمعیت جهان اجتماعی
ضروری شدن افزایش جمعیت	حق بودن فرهنگ و در جستجوی حق بودن حاملان و عاملان آن
تشکیل جامعه مشرکانه	باطل بودن فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد
تشکیل جامعه فاسقانه	حق بودن فرهنگ در حالی که اعضای جامعه به آن پایبند نیستند
۱ پیچیده شدن روابط متقابل، ۲ لزوم استفاده از نهادهای موجود و ایجاد نهادهای جدید، ۳ پدیدار شدن مسائل نوظهور	۱ افزایش جمعیت
کاهش جمعیت و پیری آن	۲ بالا رفتن سن ازدواج، طلاق و ...
کاهش محبت و ایثارگری در خانواده و فرزندآوری کم‌تر	فردگرایی و اصالت لذت
۱ کاهش جمعیت، ۲ افتادن این جوامع در چاله‌های جمعیتی	فرزندآوری کم‌تر در جهان متجدد
چاره‌اندیشی نهاد سیاست	کاهش یا افزایش جمعیت
نسل‌کشی در این مناطق	تأمین سلطه اروپاییان در قاره آمریکا
۱ حذف فیزیکی اعراب، ۲ آواره کردن آن‌ها، ۳ جذب یهودیان مهاجر	تغییر ترکیب جمعیتی فلسطین، افزایش تعداد یهودیان و اجرای طرح‌های توسعه طلبانه در فلسطین اشغالی
اجتماعی بودن آن‌ها	شکل‌گیری کنش‌های اقتصادی در ارتباط با دیگران
مخفی کردن این اوصاف ضمن معرفی هویت	ضد ارزش بودن کم‌فروشی، احتکار و دلالی
ایجاد اقتصاد وابسته	استفاده نادرست از سرمایه‌های نفتی
۱ شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم وابسته به نفت است. ۲ شکل‌گیری دولتی بزرگ که رفاه را از طریق درآمدهای نفتی جست‌وجو می‌کند نه رواج کسب و کار	کسب درآمد هنگفت و بدون زحمت در اقتصاد وابسته
واکنش نشان دادن کشورها در مقابل تهاجم اقتصادی استعمارگران	در نظر گرفتن اقتصاد به‌عنوان روزه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی
هویت‌یابی افراد و جوامع بر اساس دارایی و توانمندی‌های اقتصادی	پذیرش نظام سرمایه‌داری
پیدایش هویت سرمایه‌داری در این جوامع	پذیرش رویکرد سکولار در جوامع غیرغربی به تبعیت از غرب
به راه انداختن جنگ اقتصادی علیه ایران	تصور اقتصاد به‌عنوان اساس همه چیز و نابودی تمام شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری توسط برخی کشورهای سرمایه‌داری

۴۵۰- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

- الف) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر حملات نظامی جهان غرب بود.
 ب) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غرب تفسیر می‌شد، نبود.
 ج) جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) به هویت اسلامی خود بازگشت.
 د) جامعه ایران از مرزهای جامعه ایمانی خود، در برابر جهانی که در مقابل او صف کشیده بود، به مدت هشت سال دفاع کرد.
۱ (۴)	۲ (۳)	۳ (۲)	۴ (۱)

۴۵۱- پیامد هر یک از موارد زیر چیست؟

- الف) غرب‌زدگی جوامع غیرغربی   ب) انقلاب   ج) پذیرش عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت توسط ایران
 ۱) رواج تصویری دنیوی و سکولار در ایران - تحولات هویتی - پیدایش هویت فرهنگی واحد
 ۲) رواج تصویری از هویت جهان اسلام که به ابعاد تاریخی محدود بود - تحولات هویتی - کنارگذاشتن عناصر اساطیری و مشرکانه
 ۳) رواج تصویری از هویت جهان اسلام که به ابعاد جغرافیایی محدود بود - انسداد اجتماعی - پیدایش هویت فرهنگی واحد
 ۴) رواج تصویری دنیوی و سکولار در ایران - انسداد اجتماعی - کنارگذاشتن عناصر اساطیری و مشرکانه

۴۵۲- کدام عبارت در رابطه با «هویت ایرانی» نادرست است؟

- ۱) فرهنگ اسلامی در طی سده‌های مختلف یا مانند آن چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت یا مانند آن چه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد.
 ۲) ایرانیان با پذیرش اسلام، به تفسیری توحیدی از هویت خود دست یافتند، عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به‌صورت هویت اجتماعی بخشی از جهان اسلام درآمد.
 ۳) متفکران ایرانی از دهه سی به بعد در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوین بازگشت به خویشتن پدید آوردند.
 ۴) جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام، با بازگشت به هویت ایرانی، تاریخ و جغرافیای خود را در ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.

۴۵۳- کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- ۱) هر جهان اجتماعی علاوه بر هویت فرهنگی از مدیریت سیاسی نیز برخوردار است.
 ۲) هرگاه موجودی بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است.
 ۳) قدرت اجتماعی زمانی پدیدار می‌شود که افراد بتوانند بر اراده دیگران تأثیر بگذارند.
 ۴) کسانی که در زندگی کارهای بیشتری را با اراده و آگاهی انجام دهند قدرت اجتماعی بیشتری دارند.

۴۵۴- کدام گزینه برای تکمیل جدول مقابل صحیح است؟

پدیده	عامل
الف	تأثیرگذاری بر اراده و آگاهی دیگران
ب	حق و باطل

- ۱) قدرت اجتماعی - مشروعیت   ۲) سیاست - مقبولیت
 ۳) سیاست - مشروعیت   ۴) قدرت اجتماعی - مقبولیت

۴۵۵- علی برای خرید یک ماشین به قیمت بسیار پایین فروشنده را تهدید کرد که اگر ماشین را به او ن فروشد، ماشین را آتش خواهد زد. عبارت قبل به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ۱) تبعیت با کراهت   ۲) سیاست   ۳) قدرت فردی   ۴) اجبار

۴۵۶- دو راه پدید آمدن قدرت اجتماعی چیست؟

- ۱) سیاست - تبعیت   ۲) تبعیت با کراهت - تبعیت با رضایت   ۳) سیاست - اجبار   ۴) تبعیت با کراهت - اجبار

۴۵۷- دو عنصر برای پدید آمدن اقتدار لازم است؛ در کدام گزینه به آن‌ها اشاره شده است؟

- (۱) پذیرش رسمی - سیاست (۲) مقبولیت - مشروعیت (۳) مقبولیت - پذیرش رسمی (۴) سیاست - مشروعیت

۴۵۸- معادل هر یک از واژگان زیر چیست؟

- (الف) مقبولیت (ب) سیاست

- (۱) قدرت بدون زور و ترس - قدرت سازمان‌یافته
(۲) قدرت با پذیرش قلبی - قدرت رسمی
(۳) قدرت رسمی - قدرت سازمان‌یافته
(۴) قدرت مشروع - قدرت رسمی

۴۵۹- مدار مقبولیت و مشروعیت چیست؟

- (۱) خواست و اراده‌ی کسانی که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود - دینی یا دنیوی بودن جامعه
(۲) خواست و اراده‌ی کسانی که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود - حق و باطل
(۳) پذیرش رسمی قدرت در جامعه‌ی سیاسی - حق و باطل
(۴) پذیرش رسمی قدرت در جامعه‌ی سیاسی - دینی یا دنیوی بودن جامعه

۴۶۰- نظام‌های دیکتاتوری در کشورهای غربی چه نوع قدرتی دارند؟

- (۱) مقبول و مشروع (۲) مقبول فاقد مشروعیت (۳) فاقد مقبولیت و مشروعیت (۴) مشروعیت فاقد مقبولیت

۴۶۱- در چه صورتی می‌توان گفت قدرت مشروعیت حقیقی دارد؟

- (۱) در صورتی که بر اساس اراده‌ی اکثریت جامعه شکل گرفته باشد.
(۲) در صورتی که کسانی که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود با رضایت آن را بپذیرند.
(۳) در صورتی که برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند.
(۴) در صورتی که موافق با حکم و قانون و اراده تشریحی خداوند اعمال شود.

۴۶۲- قدرت جمهوری خواهان در کشورهای سکولار .....

- (۱) قدرتی مقبول و با مشروعیت حقیقی است.
(۲) قدرتی مقبول و فاقد مشروعیت حقیقی است.
(۳) قدرتی فاقد مقبولیت و مشروعیت است.
(۴) قدرتی فاقد مقبولیت با مشروعیت دروغین است.

۴۶۳- چه تعداد از گزاره‌های زیر صحیح است؟

- (الف) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان یابد، نظام سیاسی شکل می‌گیرد.
(ب) اگر قدرت بر مدار ایدئولوژی‌های ساختگی بشر شکل بگیرد، مشروعیت دروغین دارد.
(ج) سیاست اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است.
(د) مدار مقبولیت خواست و اراده‌ی کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود.

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۴۶۴- هر یک از عبارات زیر به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- ☉ قدرت بر اساس خواست مردم و مبانی اسلامی شکل می‌گیرد.
☉ قدرت بر اساس نظر یک فرد شکل می‌گیرد.
(۱) قدرت مقبول و مشروع - قدرت فاقد مقبولیت
(۲) قدرت مقبول و مشروع - قدرت فاقد مشروعیت
(۳) قدرت نامقبول و مشروع - قدرت فاقد مشروعیت
(۴) قدرت نامقبول و مشروع - قدرت فاقد مقبولیت

۴۶۵- قدرت در کدام دو عبارت شبیه به یکدیگر است؟

- (الف) تنبیه دانش‌آموز خاطی (ب) زندانی کردن مجرم
(الف - ب) (ب - ج) (ج - الف) (د - ب)

۴۶۶- مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد و همچنین حاکمیت مردم در جامعه‌شناسی به ترتیب چه نامیده می‌شوند؟

- (۱) نظام سیاسی - لیبرالیسم (۲) ارزش‌های سیاسی - لیبرالیسم (۳) نظام سیاسی - دموکراسی (۴) ارزش‌های سیاسی - دموکراسی

۴۶۷- کدام گزینه نمودار مقابل را کامل می‌کند؟

- (۱) نظام سیاسی اصول و ارزش‌های نظام فرهنگی را تعیین می‌کند.

(۲) اگر نظام فرهنگی در راستای اهداف نظام سیاسی باشد، اقتدارش تضمین می‌شود.

(۳) اگر نظام سیاسی از ارزش‌های نظام فرهنگی دور شود زمینه تعارضات فرهنگی را پدید می‌آورد.

(۴) اگر نظام سیاسی از ارزش‌های جامعه عدول کند نظام فرهنگی اقتدار آن را کاهش می‌دهد.

۴۶۸- از نظر ارسطو هر یک از عبارات زیر به کدام جامعه اشاره دارد؟

- (الف) قدرت اقلیت بر اساس فضیلت
(ب) قدرت فرد بر اساس خواست خود
- (۱) آریستوکراسی - تیرانی
(۲) موناشری - تیرانی
(۳) آریستوکراسی - الیگارش‌ی
(۴) موناشری - الیگارش‌ی

۴۶۹- ملاک‌های ارسطو برای تقسیم‌بندی نظام‌های سیاسی کدام است؟

- (۱) کمیت افراد تأثیرگذار - دین یا دنیامداری
(۲) کمیت افراد تأثیرگذار - مقبولیت یا عدم مقبولیت
(۳) روش تصمیم‌گیری - دین یا دنیامداری
(۴) روش تصمیم‌گیری - کمیت افراد تأثیرگذار

۴۷۰- تفاوت دیدگاه ارسطو و فارابی در تقسیم‌بندی نظام‌های سیاسی چیست؟

- (۱) فارابی علاوه بر ملاک‌های ارسطو معیار روش تصمیم‌گیری را نیز در دستور کار خود قرار داد.
(۲) فارابی در تقسیم‌بندی خود مقبولیت و مشروعیت را از هم جدا می‌داند.
(۳) ارسطو در تقسیم‌بندی خود از معیار دین یا دنیامداری استفاده نکرده است.
(۴) ارسطو مشروعیت را عنصر اصلی تقسیم‌بندی خود می‌داند.

۴۷۱- ارسطو حاکمیت اکثریت مردم را در صورتی که بر مدار خواسته‌های آن‌ها باشد چه می‌نامد؟

- (۱) موناشری
(۲) پولیتی
(۳) الیگارش‌ی
(۴) دموکراسی

۴۷۲- تفاوت جمهوری و دموکراسی در کدام عنصر است؟

- (۱) مقبولیت
(۲) مشروعیت
(۳) دینی یا دنیوی بودن
(۴) اعمال سیاست

۴۷۳- از نظر فارابی حقیقت:

- (الف) چگونه شکل می‌گیرد؟
(ب) چگونه شناخته می‌شود؟
- (۱) اراده الهی - حس و عقل
(۲) ارزش‌ها و آرمان‌ها - حس و عقل
(۳) اراده الهی - عقل و وحی
(۴) ارزش‌ها و آرمان‌ها - عقل و وحی

۴۷۴- فارابی جوامعی را که ارزش‌های آن‌ها عقلانی نباشد و جوامعی را که بر اساس سنت و قانون الهی شکل می‌گیرد چه می‌نامد؟

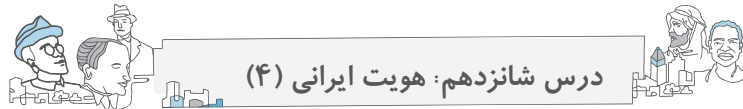
- (۱) ضالّه - فاضله
(۲) جاهلی - فاضله
(۳) ضالّه - کرامیّه
(۴) جاهلی - کرامیّه

۴۷۵- هر یک از عبارات «اباحت همه امور برای انسان» و «حاکمیت مردم» و «حضور اکثریت بر اساس حقیقت از نظر ارسطو» به کدام مفاهیم اشاره دارند؟

- (۱) لیبرالیسم - جمهوری - پولیتی
(۲) آزادی - جمهوری - پولیتی
(۳) لیبرالیسم - دموکراسی - دموکراسی
(۴) آزادی - دموکراسی - دموکراسی

۴۷۶- کدام گزینه در مورد لیبرال دموکراسی نادرست است؟

- (۱) لیبرالیسم به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست.
(۲) این نظام برخی ارزش‌های فطری را در راستای اهداف خود به خدمت می‌گیرد.
(۳) لیبرال دموکراسی با خواست اکثریت مردم سازمان می‌یابد.
(۴) این نظام با فرهنگ جهان غرب و رویکرد سکولار آن تناسب دارد.

درس شانزدهم: هویت ایرانی (۴)

(دافل ۹۸)

۴۷۷- کدام یک در رابطه با اقتصاد وابسته به نفت، درست نیست؟

- (۱) در بلندمدت، احساس رفاه بیشتر برای مردم به ارمغان می‌آورد - وضعیت شکننده‌ای را به وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد.
(۲) هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین می‌کند - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت نه رواج کسب و کار افزایش دهد.
(۳) به کمک درآمدهای نفتی، هزینه‌های آموزش و بهداشت را تأمین می‌کند - تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
(۴) تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای شکل می‌گیرد که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است - دولت بزرگی ایجاد می‌کند که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت افزایش دهد.

۴۷۸- عینی‌ترین ابعاد هویت هر جامعه‌ای ..... است و اولین شرط بقای هر جامعه ..... است.

- (۱) سرزمین و جمعیت - جمعیت (۲) جمعیت و اقتصاد - جمعیت (۳) اقتصاد و جمعیت - سرزمین (۴) سرزمین و اقتصاد - سرزمین

۴۷۹- هر یک از موارد زیر چگونه امکان‌پذیر می‌شود؟

الف) گسترش جهان اجتماعی (ب) بسط هویت جهان اجتماعی

- (۱) گسترش فرهنگ و معانی آن - ورود قلمرو آرمانی به واقعی (۲) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - گسترش فرهنگ و معانی آن
(۳) افزایش جمعیت جهان اجتماعی - گسترش فرهنگ و معانی آن (۴) گسترش فرهنگ و معانی آن - گسترش فرهنگ و معانی آن

۴۸۰- کدام یک از عبارات زیر، نادرست است؟

- (۱) گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد. هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد در بسط هویت اجتماعی اثرگذار است.
(۲) راه گسترش هر فرهنگ، شناختن یا اندیشیدن، پذیرفتن و عمل کردن به آن است. شناختن و پذیرفتن صرفاً از عهدهٔ افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید.
(۳) اعضای جهان اجتماعی حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی بیشتر باشند، آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد.
(۴) با ازدواج و تشکیل خانواده، مودت و رحمت میان زن و مرد ایجاد می‌شود و با تولد اولین فرزند مودت و رحمت میان اعضای خانواده بیشتر می‌شود.

۴۸۱- کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد نهاد خانواده، نادرست است؟

- (۱) قرآن کریم می‌فرماید: «از نشانه‌های او این است که برای شما از جنس خودتان همسرانی آفرید تا در کنار آنان آرامش یابید و در میان شما مودت و رحمت قرار داد.»
(۲) با ازدواج و تشکیل خانواده، مودت و رحمت میان زن و مرد ایجاد می‌شود و با تولد اولین فرزند، مودت و رحمت بین زن و شوهر به رابطهٔ فرزند و والدین تسری می‌یابد.
(۳) با گسترش خانواده‌ها و ایجاد نسبت‌هایی چون پدربزرگ، خاله، پسرعمو، عمه، عمو و ... نظام خانواده شکل می‌گیرد که زمینهٔ گسترش مودت و رحمت را فراهم می‌سازد.
(۴) افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزلهٔ گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت به منزلهٔ محدود شدن گسترهٔ آن است.

۴۸۲- کدام گزینه مکمل جدول روبه‌رو است؟

معلول	علت
الف	کاهش جمعیت جهان اجتماعی
جامعهٔ فاسق	ب
بسط فرهنگ و معانی جهان اجتماعی	ج

- (۱) فراهم شدن زمینهٔ تسلط سایر جهان‌های اجتماعی - حامل و عامل حق نبودن اعضای جهان اجتماعی - بیشتر بودن حاملان و عاملان یک فرهنگ
(۲) فراهم شدن زمینهٔ تسلط سایر جهان‌های اجتماعی - شکل‌گیری جهان اجتماعی بر اساس ارزش‌های باطل - بیشتر بودن حاملان و عاملان یک فرهنگ
(۳) محدود شدن گسترهٔ یک فرهنگ - شکل‌گیری جهان اجتماعی بر اساس ارزش‌های باطل - آگاهانه بودن رفتار اعضای جهان اجتماعی

(۴) محدود شدن گسترهٔ یک فرهنگ - حامل و عامل حق نبودن اعضای جهان اجتماعی - آگاهانه بودن رفتار اعضای جهان اجتماعی

۴۸۳- کدام گزینه با مفاهیم زیر، مرتبط است؟

الف) راه گسترش فرهنگ (ب) تشکیل نظام خویشاوندی (ج) هدف اسلام (د) جامعهٔ فاسق

- (۱) شناختن - گسترش خانواده‌ها - تأسیس جهان اجتماعی توحیدی - آرمانی بودن ارزش‌های جهان اجتماعی
(۲) پذیرفتن - از بین رفتن نهاد خانواده - تأسیس جهان اجتماعی توحیدی - باطل بودن ارزش‌های جهان اجتماعی
(۳) عمل کردن - از بین رفتن نهاد خانواده - تربیت انسان‌های متعالی - آرمانی بودن ارزش‌های جهان اجتماعی
(۴) اندیشیدن - گسترش خانواده‌ها - تربیت انسان‌های متعالی - باطل بودن ارزش‌های جهان اجتماعی

۴۸۴- لازمهٔ تحقق هدف اسلام چیست و کدام مورد را ضروری می‌کند؟

- (۱) اولاً فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد نه باطل و ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند - ورود قلمرو آرمانی جهان اجتماعی به قلمرو واقعی آن
(۲) اولاً اعضای فرهنگی که بسط می‌یابد حاملان و عاملان معانی حق باشند و ثانیاً کنش‌های خود را بر اساس حق شکل دهند - ورود قلمرو آرمانی جهان اجتماعی به قلمرو واقعی آن
(۳) اولاً فرهنگی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد نه باطل و ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند - افزایش جمعیت
(۴) اولاً اعضای فرهنگی که بسط می‌یابد حاملان و عاملان معانی حق باشند و ثانیاً کنش‌های خود را بر اساس حق شکل دهند - افزایش جمعیت

۴۸۵- افزایش جمعیت در یک گروه، کدام یک از آثار زیر را به دنبال دارد؟

- (الف) افراد می‌توانند نیازهای خود را با داد و ستد برطرف کنند.
 (ب) افراد می‌توانند ارتباط مستقیم و رو در رو داشته باشند.
 (ج) روابط اعضای گروه پیچیده‌تر می‌شود.
 (د) روابط افراد به کمک نهادها صورت خواهد گرفت.
 (ه) تشکیل پدیده‌های نوظهور افزایش می‌یابد.
- ۱ الف - ۵
 ۲ د - ۵
 ۳ ب - ۵
 ۴ ج - الف

۴۸۶- کدام یک از عبارات زیر، نادرست است؟

- ۱) افزایش جمعیت آثار اجتماعی و فرهنگی به دنبال می‌آورد. در گروه‌های کوچک، اعضا می‌توانند با یکدیگر ارتباط رو در رو و مستقیم داشته باشند و با داد و ستد با یکدیگر، نیازهای خود را برطرف کنند ولی وقتی جمعیت یک گروه افزایش پیدا کند، روابط متقابل اعضای آن پیچیده‌تر می‌شود.
 ۲) دیگر روابط بی‌واسطه ممکن نخواهد بود و از این پس روابط به کمک نهادها برقرار می‌شود؛ مثلاً در گروه‌های کوچک‌تر، مبادله پایاپای، نیاز اقتصادی اعضا را برآورده می‌ساخت ولی برای گروه‌های بزرگ‌تر واسطه‌ای مانند پول ضرورت می‌یابد و زبانی که یک گروه کوچک‌تر با آن سخن می‌گوید، پیچیدگی‌های زبان گروه بزرگ را ندارد.
 ۳) افزایش جمعیت باعث پدیدار شدن مسائل نوظهور می‌شود که جهان اجتماعی باید با استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خود به آن‌ها پاسخ دهد. جهان اجتماعی با گسترش فرهنگ موجود و ایجاد نهادهای جدید، برای رفع این مسائل چاره‌اندیشی می‌کند.
 ۴) هر نهاد، مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهاست که برای رفع نیاز ویژه‌ای اختصاص می‌یابد؛ از این رو گسترش نهادی، همان گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی است؛ بنابراین لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.

۴۸۷- فرزندآوری ..... است و ..... شاخص جهان اجتماعی متجدد است؛ زیرا .....

- ۱) نیاز فطری انسان - افزایش جمعیت - قوام خانواده و فرزندآوری در گروه محبت، ایثار و فداکاری است.
 ۲) لازمه تأمین جمعیت - افزایش جمعیت - گسترش و بسط فرهنگ و معانی جهان اجتماعی، افزایش جمعیت را ضروری می‌کند.
 ۳) نیاز طبیعی آدمی - کاهش جمعیت - این کاهش با پذیرش مهاجران جبران خواهد شد.
 ۴) کارکرد نظام خانواده - کاهش جمعیت - به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، محبت و ایثارگری در این جهان کاهش می‌یابد.

۴۸۸- کدام یک از گزاره‌های زیر در خصوص سیاست‌های جمعیتی ایران، صحیح است؟

- (الف) ایران در دو برهه زمانی، سیاست کاهش جمعیت را اجرا کرد. یک‌بار آن پیش از انقلاب اسلامی از سال ۱۳۵۴ تا زمان پیروزی انقلاب به طول انجامید.
 (ب) طی دوره اول سیاست‌های کاهش جمعیت، میزان رشد سالانه جمعیت از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش یافت.
 (ج) دوره دوم سیاست کاهش جمعیت در ایران از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ بود که در نتیجه آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۳/۱ درصد کاهش یافت.
 (د) از سال ۱۳۹۰ تجدید نظر در سیاست‌های کاهش جمعیت شروع شد و سرانجام در سال ۱۳۹۳ اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور تصویب شد.
- ۱ د - الف
 ۲ د - ب
 ۳ ب - ج
 ۴ الف - ج

۴۸۹- علت هر یک از موارد زیر کدام است؟

- (الف) کاهش جمعیت جوامع متجدد
 (ب) حذف فیزیکی اعراب در مناطق اشغالی فلسطین
 (ج) نسل‌کشی بومیان قاره آمریکا
- ۱) فردگرایی - بیشتر شدن تعداد یهودیان - تغییر ترکیب جمعیتی این قاره
 ۲) اصالت لذت - تلاش برای تغییر ترکیب جمعیتی فلسطین - تأمین سلطه اروپایی‌ها بر قاره آمریکا
 ۳) سیاست‌های تشویقی - اجرای طرح‌های توسعه طلبانه اسرائیلی - تأمین سلطه اروپایی‌ها بر قاره آمریکا
 ۴) مصرف‌گرایی - جذب مهاجران یهودی - تغییر ترکیب جمعیتی این قاره

۴۹۰- چه تعداد از گزاره‌های زیر، نادرست است؟

- (الف) به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.
 (ب) کنش‌های اقتصادی ما بخشی از کنش‌های اجتماعی‌اند؛ زیرا در حضور فیزیکی دیگران صورت می‌گیرند.
 (ج) مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصادی را شکل می‌دهد.
 (د) جوامع مختلف هویت اقتصادی خود را با عباراتی مثل اقتصادهای دانش‌بنیان، تک‌محصولی، مقاوم، شکننده، سوسیالیستی، اسلامی و ... معرفی می‌کنند.

۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

۴۹۱- هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه، مرتبط است؟

- (الف) اقتصاد امروزه
 (ب) شکل‌گیری اقتصاد در طول تاریخ معاصر ایران
 (ج) استفاده نادرست از سرمایه‌های نفتی
- ۱) رویدادهای گذشته - صنایع وابسته به نفت در ایران - ایجاد اقتصاد سوسیالیستی
  - ۲) عملکرد کنونی - سرمایه‌های حاصل از فروش نفت - ایجاد اقتصاد سوسیالیستی
  - ۳) عملکرد کنونی - ملی شدن صنعت نفت - ایجاد اقتصاد تک‌محصولی
  - ۴) رویدادهای گذشته - کشف نفت - ایجاد اقتصاد شکننده

۴۹۲- کدام یک از گزاره‌های زیر، نادرست است؟

- ۱) اقتصاد امروز ما محصول رویدادهای گذشته و عملکرد کنونی ماست. این اقتصاد از سویی انواع دستاوردهای اقتصادی مانند گسترش بهره‌مندی مردم از آب، گاز، برق و ارتباطات، ایجاد زیرساخت‌های مختلف مثل سدها و نیروگاه‌ها، توسعه ظرفیت تولیدی کشور در انواع محصولات و ... را در پی داشته است.
- ۲) از جمله عوامل شکل‌گیری این اقتصاد در طول تاریخ معاصر ایران، کشف نفت و سرمایه‌های حاصل از فروش نفت به خارجیان بوده است. اگرچه سرمایه‌های نفتی می‌تواند به انواع دارایی‌ها و ثروت‌ها مانند صنایع و کارخانجات تولیدی مختلف تبدیل شود اما اگر به‌درستی استفاده نشود، می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند.
- ۳) چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، سبب شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است؛ دولت بزرگی به‌وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه از راه رواج کسب و کار، افزایش دهد.
- ۴) این وضعیت می‌تواند در بلندمدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد اما پایدار نیست، در مقابل وضعیت شکننده‌ای را به‌وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد و از آن به‌عنوان ابزاری برای ایجاد فشار بر جامعه استفاده کنند.

۴۹۳- کدام گزینه دربارهٔ هجوم اقتصادی استعمارگران غربی به ایران، به ترتیب در دورهٔ پهلوی و قاجار، نادرست است؟

- ۱) بیگانگان برای اخذ امتیازاتی مثل رژی تلاش می‌کردند - استعمارگران غربی به امتیاز رویت دست یافتند.
- ۲) بیگانگان برای اخذ امتیازاتی مثل رژی تلاش می‌کردند - تحریم‌های نفتی و مالی علیه ایران انجام شد.
- ۳) از طریق تاراج نفت و فروش جنگ‌افزار، بنیادهای تولید ملی ایران تخریب شد - بنیادهای تولید ملی به‌ویژه روح خودباوری تخریب شد.
- ۴) از طریق تاراج نفت و فروش جنگ‌افزار، بنیادهای تولید ملی ایران تخریب شد - صنایع مونتاژ ایران به تاراج رفت.

۴۹۴- هدف از انجام تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی علیه ایران چیست و این تحریم‌ها از چه سالی آغاز شدند؟

- ۱) محدود کردن درآمدهای نفتی - ۱۳۸۸
- ۲) ممانعت از دستیابی ایران به انرژی اتمی - ۱۳۸۸
- ۳) تبدیل اقتصاد اسلامی به سوسیالیستی - ۱۳۸۹
- ۴) ممانعت از انتقال درآمد نفتی به ایران - ۱۳۸۹

۴۹۵- چرا برخی کشورهای غربی علیه ایران جنگ اقتصادی به راه انداخته‌اند؟

- ۱) زیرا برخی از کشورها به علت شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای که در ایران در پی تک‌محصولی شدن اقتصاد ایران و وابستگی به درآمدهای نفتی ایجاد شده است به فکر طمع‌ورزی و استفاده از تحریم‌ها به‌عنوان ابزاری برای ایجاد فشار بر جامعهٔ ایران افتادند.
- ۲) چون هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی در اقتصاد سرمایه‌داری به‌دست آوردن حداکثر سود است و وسیلهٔ آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی برای تضمین حداکثر سود می‌باشد.
- ۳) زیرا برخی کشورهای سلطه‌گر غربی از سویی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده تصور می‌کنند و پاشنهٔ آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند.
- ۴) چون جهان غرب اعتقاد دارد انسان‌ها می‌توانند با هدف رفع نیازهای خود و دیگران دست به فعالیت اقتصادی بزنند و در این راستا از تمامی ظرفیت‌های پیدا و پنهان عالم و آدم استفاده کنند؛ از این رو در پی مقابله با جهان اسلام برآمدند.

۴۹۶- ایران آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را از طریق ..... تعقیب می‌کند و اقتصاد مقاومتی ..... را برای مردم ایران به ارمغان می‌آورد.

- ۱) اجرای قانون اساسی - امنیت و رفاه
- ۲) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی - فردگرایی
- ۳) حفظ اقتدار و عزت ملی - فروش بیشتر نفت
- ۴) درون‌زدایی در عین برون‌گرایی - ریسک‌پذیری

۴۹۷- عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه ..... هستند و دومی .....

- ۱) اقتصاد و جمعیت - روزنهٔ نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع است. ۲) جمعیت و اقتصاد - اساس شکل‌گیری هویت جهان غرب است.
- ۳) سیاست و جمعیت - در جوامع متجدد رو به کاهش دارد.
- ۴) اقتصاد و سیاست - در جوامع مختلف اشکال متفاوتی دارد.

۴۹۸- کدام گزینه جاهای خالی زیر را به درستی کامل می‌کند؟

(الف) فرهنگ .....

(ب) هویت هر جهان اجتماعی بر اساس ..... شکل می‌گیرد.

(ج) یکی از تفاوت‌های جهان طبیعی و جهان اجتماعی آن است که جهان اجتماعی پدیده‌ای ..... است.

(۱) مجموعه آگاهی‌ها و معانی مشترک است - فرهنگ آن - معنادار

(۲) مجموعه آگاهی‌ها و معانی مشترک است - عقاید و ارزش‌های کلان - تکوینی

(۳) از طریق گسترش جهان اجتماعی شکل می‌گیرد - عقاید و ارزش‌های کلان - قراردادی

(۴) از طریق گسترش جهان اجتماعی شکل می‌گیرد - فرهنگ آن - طبیعی

۴۹۹- چرا از هویت هر جهان اجتماعی با عنوان «هویت فرهنگی» یاد می‌شود؟

(۱) زیرا فرهنگ از عینی‌ترین ابعاد هویت جهان اجتماعی است.

(۲) چون عوامل گسترش فرهنگ در گسترش جهان اجتماعی نقش دارند.

(۳) زیرا هویت جهان اجتماعی بر اساس عقاید و ارزش‌های کلان خود، شکل می‌گیرد.

(۴) چون اعضای جهان اجتماعی عامل و حامل فرهنگ و معانی آن هستند.

۵۰۰- گسترش جهان اجتماعی از طریق ..... صورت می‌گیرد؛ در نتیجه .....

(۱) گسترش فرهنگ و معانی آن - جهان اجتماعی به ایجاد نهاد جدید و گسترش نهادهای موجود مبادرت می‌ورزد.

(۲) گسترش فرهنگ و معانی آن - هر عاملی که در گسترش فرهنگ مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی اثرگذار است.

(۳) درون‌زایی در عین برون‌گرایی - لازمه بسط هویت جهان اجتماعی، افزایش جمعیت است.

(۴) درون‌زایی در عین برون‌گرایی - گسترش نهادی همان گسترش فرهنگ و معانی آن است.

۵۰۱- چه تعداد از گزاره‌های زیر نادرست است؟

(الف) هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی اثرگذار است.

(ب) راه گسترش فرهنگ سه طریق شناختن، اندیشیدن و عمل کردن است.

(ج) اعضای جهان اجتماعی حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند.

(د) هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ و معانی آن بیشتر باشند، آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۵۰۲- هر یک از عبارات زیر با کدام گزینه مرتبط است؟

(ج) هجوم اقتصادی به ایران زمان قاجار

(ب) نشانه جهان متجدد

(الف) گسترش فرهنگ

(۲) بسط هویت جهان اجتماعی - کاهش جمعیت - تاراج نفت

(۱) شناختن - کاهش جمعیت - امتیاز رژی

(۴) پذیرفتن - فردگرایی و سرمایه‌داری - امتیاز رویتر

(۳) عمل کردن - فردگرایی و سرمایه‌داری - فروش جنگ‌افزار

۵۰۳- تأمین جمعیت مناسب برای جهان اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است؛ زیرا .....

(۱) فرزندآوری نیاز فطری انسان‌ها و تأمین جمعیت، از کارکردهای مهم نهاد خانواده است، ولی ممکن است در مواقعی اختلال در نهاد خانواده، جهان اجتماعی را با کاهش جمعیت مواجه کند.

(۲) افزایش جمعیت باعث پدیدار شدن مسائل نوظهوری می‌شود که جهان اجتماعی باید با استفاده از ظرفیت‌ها و قابلیت‌های خود به آن‌ها پاسخ دهد.

(۳) کاهش جمعیت به منزله محدود شدن گستره جهان اجتماعی است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد.

(۴) اعضای جهان اجتماعی حامل و عامل فرهنگ و معانی آن هستند. هر چه حاملان و عاملان یک فرهنگ بیشتر باشد، آن فرهنگ بسط بیشتری می‌یابد.

۵۰۴- «شکل‌گیری نظام خانواده» و «ایجاد رحمت و مودت میان زن و مرد» چگونه محقق می‌شوند؟

(۲) ازدواج زن و مرد - گسترش خانواده‌ها

(۱) گسترش خانواده‌ها - تولد اولین فرزند

(۴) به‌کارگیری سیاست‌های جمعیتی - ازدواج

(۳) ایجاد نسبت‌های مختلف - تشکیل خانواده

۵۰۵- معلول هر یک از علل زیر کدام است؟

❖ منقرض شدن جمعیت

❖ کمبود اعضای جهان اجتماعی

❖ شناختن، پذیرفتن و عمل کردن به فرهنگ

(۱) نابود شدن جامعه - گسترش فرهنگ - جوانی جمعیت

(۲) تغییر بنیادین جهان اجتماعی - گسترش فرهنگ - بی‌ثباتی جمعیت

(۳) نابود شدن جامعه - بسط هویت جهان اجتماعی - بر زمین ماندن فعالیت‌های اجتماعی

(۴) تغییر بنیادین جهان اجتماعی - بسط هویت جهان اجتماعی - بر زمین ماندن فعالیت‌های فرهنگی

۵۰۶- کدام گزینه روند کاهش جمعیت در جهان متجدد را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) افزایش فردگرایی و اصالت لذت **بسیار** کاهش محبت و ایثار **بسیار** فرزندآوری کم‌تر **بسیار** کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن در چاله جمعیتی

(۲) کاهش محبت و ایثار **بسیار** افزایش فردگرایی و اصالت لذت **بسیار** فرزندآوری کم‌تر **بسیار** کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن در چاله جمعیتی

(۳) کاهش محبت و ایثار **بسیار** فرزندآوری کم‌تر **بسیار** افزایش فردگرایی و اصالت لذت **بسیار** کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن در چاله جمعیتی

(۴) افزایش فردگرایی و اصالت لذت **بسیار** فرزندآوری کم‌تر **بسیار** کاهش محبت و ایثار **بسیار** کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن در چاله جمعیتی

(+ درس ۲ دهم)

۵۰۷- عقاید و ارزش‌ها در جامعه فاسقانه چگونه‌اند؟

(۱) عقاید و ارزش‌های آن بر اساس خرافات شکل می‌گیرند.

(۲) عقاید و ارزش‌های حقیقی را در قلمرو آرمانی جهان اجتماعی قرار می‌دهند.

(۳) قلمرو واقعی آن‌ها شامل عقایدی است که بر اساس فطرت آدمی شکل گرفته‌اند.

(۴) قلمرو آرمانی واقعی این جامعه کاملاً بر هم منطبق است.

(+ درس ۹ دهم)

۵۰۸- تأمین جمعیت از کارکردهای کدام نهاد می‌باشد و کدام گزینه درباره این نهاد صحیح است؟

(۱) سیاست - در مواقعی که جهان اجتماعی با کاهش جمعیت مواجه می‌شود، نهاد سیاست برای حل مشکل جمعیت چاره‌اندیشی می‌کند.

(۲) خانواده - شیوه‌های رسمی پاداش و تنبیه که آثار و نتایج عمیق‌تری هم به دنبال دارند، بیشتر توسط نهاد خانواده صورت می‌گیرد.

(۳) سیاست - نهاد سیاست مسئولیت هماهنگی سایر نهادها را بر عهده دارد و با همکاری مردم، تدابیر و راه‌حلهایی را به اجرا درمی‌آورد.

(۴) خانواده - فرد با آموزش‌هایی که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

۵۰۹- کدام گزینه در خصوص «نسل‌کشی» نادرست است؟

(۱) هر گونه اقدام به نابودی و حذف فیزیکی کل یا بخشی از جمعیت یک گروه بومی، مذهبی و ... را نسل‌کشی یا پاکسازی نسلی می‌گویند. پدیده نسل‌کشی، در جهان نشانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

(۲) در گذر زمان، نسل‌کشی‌های بسیاری انجام شده است. اروپائیان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود، به نسل‌کشی و از بین بردن ساکنان بومی پرداختند و در یک مقطع پانزده‌ساله، پنجاه میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند.

(۳) مناطقی نظیر هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا را که تراکم جمعیتی بالایی داشتند، از جمعیت خالی کردند. دو نسل‌کشی در بوسنی صورت گرفت؛ یکی در سربرنیتسا در سال ۱۹۹۵ و دیگری در طول جنگ ۱۹۹۵ - ۱۹۹۲ در سراسر بوسنی.

(۴) رژیم اشغالگر قدس برای تغییر ترکیب جمعیتی سرزمین‌های اشغالی و اجرای طرح‌های توسعه‌طلبانه، ضمن حذف فیزیکی مسلمانان و آواره کردن آن‌ها، به جذب مهاجران یهودی و کوچ دادن آن‌ها به سرزمین‌های اشغالی اقدام می‌کنند.

۵۱۰- طی کدام سیاست‌های جمعیتی، رشد سالانه جمعیتی ایران به ترتیب «از ۳/۹ به ۱/۳ درصد» و «از ۳/۱ به ۲/۷ درصد» کاهش یافت، همچنین اصول کلی

سیاست‌های جمعیتی در چه سالی تصویب شد؟

(۱) سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب - سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ - ۱۳۹۰

(۲) سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب - سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ - سال ۱۳۹۳ تا پیروزی انقلاب

(۳) سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ - سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب - ۱۳۹۰

(۴) سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ - سال ۱۳۴۵ تا پیروزی انقلاب - ۱۳۹۳ تا پیروزی انقلاب

۵۱۱- درستی یا نادرستی عبارات زیر، در کدام گزینه مشخص شده است؟

- (الف) به آن دسته از فعالیت‌های روزمره که برای تهیه و تولید وسایل ضروری زندگی و رفع نیازهای مادی و معیشتی خود و دیگران انجام می‌دهیم، کنش اقتصادی می‌گویند.
 (ب) مجموعه کنش‌ها، روابط و قواعدی که حول تولید و مصرف کالا و خدمات و توزیع درآمد و ثروت صورت می‌گیرد، نهاد اقتصادی را شکل می‌دهد.
 (ج) نهادها در برخی از جوامع وجود داشته و انواع و اشکال متفاوتی دارند. در هر جامعه‌ای اقتصاد در رابطه با سایر نهادها شکل می‌گیرد و با آن‌ها تناسب پیدا می‌کند.
 (۱) ص - غ - غ (۲) غ - ص - ص (۳) ص - غ - ص (۴) ص - ص - غ

۵۱۲- کدام عبارات در خصوص «سرمایه‌های نفتی» نادرست است؟

- (الف) از جمله عوامل شکل‌گیری اقتصاد ایران در طول تاریخ معاصر، کشف نفت و سرمایه‌های حاصل از فروش نفت به خارجیان بوده است.
 (ب) سرمایه‌های نفتی می‌تواند به انواع دارایی‌ها و ثروت‌ها، مانند صنایع و کارخانجات تولیدی مختلف تبدیل شود.
 (ج) اگر از سرمایه‌های نفتی به درستی استفاده نشود، اقتصادی سرمایه‌داری ایجاد می‌شود که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفتی وابسته است.
 (د) اقتصاد تک‌محصولی نفتی دولت کوچکی را به وجود می‌آورد که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد.
 (۱) الف - ب (۲) د - ج (۳) الف - د (۴) ب - ج

۵۱۳- کدام گزینه از پیامدهای استفاده نادرست از سرمایه‌های نفتی نیست؟

- (۱) اگر از سرمایه‌های نفتی به درستی استفاده نشود، می‌تواند اقتصادی وابسته ایجاد کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفتی وابسته است.
 (۲) چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم وابسته به نفت است.
 (۳) دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین می‌کند.
 (۴) این وضعیت می‌تواند در کوتاه‌مدت احساس رفاه ساکنی را برای مردم به ارمغان آورد که پایدار نیست و می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع‌ورزان بین‌المللی قرار گیرد.

۵۱۴- کدام گزینه به ترتیب به تهاجمات اقتصادی در دوره‌های «پهلوی - قاجار - پهلوی» اشاره دارد؟

- (۱) فروش کالاهای مصرفی - تاراج نفت - تخریب بنیادهای تولید ملی
 (۲) کسب امتیاز رویتر - فروش صنایع مونتاز - کسب امتیاز رژی
 (۳) فروش جنگ‌افزار - کسب امتیاز رژی - تخریب روح خودباوری ملت ایران
 (۴) تاراج نفت - فروش کالاهای مصرفی - تخریب امید و عزت ملت ایران

۵۱۵- چرا تهاجم اقتصادی استعمارگران با واکنش مواجه می‌شود و مثال آن کدام است؟

- (۱) زیرا اقتصاد روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود - هشت سال دفاع مقدس به رهبری امام خمینی (ره) در برابر رژیم عراق
 (۲) زیرا اقتصاد روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به‌شمار می‌رود - مقاومت مردم هند به رهبری گاندی در واکنش به فعالیت‌های کمپانی هند شرقی
 (۳) چون کشورهای غیرغربی اقتصاد خود را بر اساس اتکا به دانش و فناوری و حفظ اقتدار و عزت ملی پایه‌ریزی می‌کنند - مقاومت مردم هند به رهبری گاندی در واکنش به فعالیت‌های کمپانی هند شرقی
 (۴) چون کشورهای غیرغربی اقتصاد خود را بر اساس اتکا به دانش و فناوری و حفظ اقتدار و عزت ملی پایه‌ریزی می‌کنند - هشت سال دفاع مقدس به رهبری امام خمینی (ره) در برابر رژیم عراق

۵۱۶- جدول مقابل را در خصوص «اقتصاد سرمایه‌داری» با انتخاب گزینه مناسب، کامل کنید.

اقتصاد سرمایه‌داری	
الف	هدف
ج	وسیله
ب	پیامد

- (۱) کسب حداکثر سود - تخریب طبیعت و منابع طبیعی - علم اقتصاد
 (۲) رفع نیازها - تخریب طبیعت و منابع طبیعی - علوم تجربی
 (۳) رفع نیازها - پیدایش ناسازگاری با فطرت انسان - علم اقتصاد
 (۴) کسب حداکثر سود - پیدایش ناسازگاری با فطرت انسان - علوم تجربی

۱۴۴۶ | جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و اثرگذار است به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد. جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جستجو می‌کند و به این ترتیب اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

۲۴۴۷ | جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد. جهان اسلام با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جستجو می‌کند و به این ترتیب، اسلام به عنوان یک قطب فرهنگی جدید ظاهر می‌گردد.

۲۴۴۸ | عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت و هویت ایرانی به صورت بخشی از هویت جهان اسلام درآمد.

۳۴۴۹ | متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند.

۴۴۵۰ | الف) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.

۱۴۵۱ | بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درست - درست - درست (۲) درست - درست - نادرست
(۳) درست - نادرست - درست (۴) درست - نادرست - نادرست

۴۴۵۲ | جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام، به هویت اسلامی خود بازگشت و تاریخ و جغرافیای خود را ذیل آسمان معنوی توحید قرار داد.

۴۴۵۳ | کسانی که در زندگی تأثیرگذاری بیشتری بر اراده دیگران دارند از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردارند.

۱۴۵۴ | تأثیرگذاری بر اراده و آگاهی دیگران **بمه** قدرت اجتماعی حق و باطل **بمه** مشروعیت

۱۴۵۵ | در عبارت صورت سؤال به تبعیت با کراهت اشاره شده چرا که فروشنده با تهدید راضی به فروش خودرو شده است. تفاوت اکراه با اجبار در فیزیکی و روانی بودن آن‌هاست. به این معنی که اجبار زور فیزیکی است.

۲۴۵۶ | برای پدید آمدن قدرت اجتماعی تنها راه جلب تبعیت افراد است که از دو طریق کراهت و رضایت حاصل می‌شود.

۳۴۵۷ | قدرتی که با مقبولیت همراه بوده و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نام دارد.

۱۴۵۸ | الف) قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید دارای مقبولیت است. ب) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند سیاست پدید می‌آید.

۲۴۵۹ | مدار مقبولیت خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آن‌ها اعمال می‌شود و مدار مشروعیت حق و باطل است.

۱۴۳۸ | هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و درآمیخته با اساطیر است. فرهنگ اسلامی در حمله مغول، مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد. در دوران رضاخان، حجاب مسئله درون جامعه ایران بود.

۳۴۳۹ | قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت.

۲۴۴۰ | هویت فرهنگی جوامع اسلامی در تصویری که تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان القاء می‌کردند، توحیدی و یا حتی اساطیری نیست بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کرد.

۴۴۴۱ | متفکرین ایرانی از دهه سی به بعد در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن پدید آوردند. نظریه‌پردازان غربی طی قرن بیستم سکولاریسم و دنیوی شدن را به عنوان سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

۱۴۴۲ | هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر است. اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشته‌اند، در عقاید و ارزش‌های آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

۳۴۴۳ | قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تا تصویری که تاریخ‌نگاران غربی و شرق‌شناسان از هویت جامعه اسلامی القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

۲۴۴۴ | بررسی گزینه‌ها:

- (۱) درست - نادرست
(۲) نادرست (... نظریه‌پردازان غربی را که در طی قرن بیستم سکولاریسم و دنیوی شدن (...)) درست - درست
(۳) درست - درست
(۴) درست - نادرست

۱۴۴۵ | قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد تا تصویری که تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان از هویت جامعه اسلامی القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله ایران رواج پیدا کند. هویت فرهنگی جوامع اسلامی در این تصویر، توحیدی و یا حتی اساطیری نیست بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوین قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کرد. در دوران رضاخان، حجاب مسئله درونی جامعه ایران بود و زنان مسلمان اجازه رعایت ضوابط دینی خود را نداشتند و اینک حجاب مسئله کشورهای اروپایی شده است و برخی از کشورهای اروپایی از ورود زنان با حجاب در مراکز آموزشی ممانعت می‌کنند.

۲-۴۸۰ راه‌گسترش هر فرهنگ شناختن (اندیشیدن) پذیرفتن و عمل کردن به آن

است؛ شناختن و عمل کردن صرفاً از عهدهٔ افراد و اعضای جهان اجتماعی برمی‌آید.

۳-۴۸۱ با گسترش خانواده‌ها و ایجاد نسبت‌هایی چون پدربزرگ، خاله،

پسرعمو، عمه، عمو و ... نظام خویشاوندی شکل می‌گیرد.

۱-۴۸۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست - درست

(۲) درست - نادرست - درست

(۳) درست - نادرست - نادرست

(۴) درست - درست - نادرست

۱-۴۸۳ الف) راه‌گسترش فرهنگ (شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل

کردن به آن فرهنگ

ب) تشکیل نظام خویشاوندی (گسترش خانواده‌ها

ج) هدف اسلام (تأسیس جهان اجتماعی توحیدی (اسلام هدف آفرینش رو

تربیت انسان‌های متعالی می‌دونه)

د) جامعهٔ فاسق (آرمانی بودن ارزش‌های جهان اجتماعی (یعنی ارزش‌های

جامعه حق است ولی مردم به آن عمل نمی‌کنند.)

۳-۴۸۴ لازمهٔ تحقق هدف اسلام (تأسیس جهان اجتماعی توحیدی)، داشتن

جمعیت مناسب است؛ بنابراین اگر اولاً فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت

بسط می‌یابد فرهنگ حق باشد نه فرهنگ باطل ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ

نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است.

۲-۴۸۵ عبارات الف و ب به روابط اعضا در گروه‌های کم جمعیت اشاره دارند.

۳-۴۸۶ جهان اجتماعی با گسترش نهادهای موجود و ایجاد نهادهای جدید،

برای رفع مسائل چاره‌اندیشی می‌کند.

۴-۴۸۷ فرزندآوری نیاز فطری انسان، تأمین جمعیت و از کارکردهای مهم نظام

خانواده است و کاهش جمعیت شاخص جهان اجتماعی متجدد است؛ در جهان متجدد

به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد و به فرزندآوری کم‌تر

و کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن این جوامع در چالهٔ جمعیتی می‌انجامد.

۲-۴۸۸ ایران مادر دو برههٔ زمانی، سیاست‌های کاهش جمعیت را اجرا کرد. یک‌بار

پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب به طول انجامید و طی

آن میزان رشد سالانهٔ جمعیت، از حدود ۳/۱ تا ۲/۷ درصد در سال کاهش یافت.

دیگر بار، بنا به ضرورت از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ سیاست کاهش جمعیت اتخاذ و اجرا

شد که در نتیجهٔ آن میزان رشد سالانهٔ جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد کاهش یافت.

کاهش بیش از حد و کم‌سابقهٔ رشد سالانهٔ جمعیت، زمینهٔ تغییر سیاست‌های جمعیتی

را فراهم آورد. از سال ۱۳۹۰ تجدیدنظر در سیاست‌های کاهش جمعیت شروع شد و

سرانجام در سال ۱۳۹۳ اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور تصویب گردید.

۳-۴۶۰ قدرت‌های دیکتاتوری در کشورهای غربی نه مقبولیت دارند نه مشروعیت.

۲-۴۶۱ اگر قدرت موافق حکم و قانون و ارادهٔ خداوند اعمال شود، مشروعیت

حقیقی دارد.

۲-۴۶۲ قدرت جمهوری خواهان از آن جهت که توسط اکثریت افراد و بارضایت آن‌ها

پدید می‌آید، مقبول و از آن جهت که مبانی سکولار دارد فاقد مشروعیت حقیقی است.

۴-۴۶۳ در گزاره الف نظام سیاسی نادرست بوده و صحیح آن سیاست است.

۱-۴۶۴

الف) قدرت نامقبول و مشروع ب) قدرت نامقبول و مشروع

ج) قدرت نامقبول و نامشروع د) قدرت نامقبول و نامشروع

۳-۴۶۶ مجموعه سازکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود

دارد نظام سیاسی را شکل می‌دهد و دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است.

۳-۴۶۷ اگر نظام سیاسی از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود زمینه

تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.

۱-۴۶۸ قدرت اقلیت بر اساس فضیلت (بسیار آریستوکراسی / قدرت فرد بر اساس

خواست خود (بسیار تیرانی

۱-۴۶۹

دین یا دنیامداری معیاری بود که فارابی بر خلاف ارسطو به آن توجه کرد.

۴-۴۷۱ ارسطو حاکمیت اکثریت مردم را در صورتی که بر مدار خواسته‌های

آن‌ها باشد دموکراسی می‌نامد.

۲-۴۷۲ ارسطو حکومتی را که در آن اکثریت مردم بر اساس حقیقت و فضیلت

حضور فعالیت دارند، جمهوری می‌خواند اما دموکراسی را حکومت اکثریت بر

اساس خواست و اراده خود می‌داند. (مشروعیت)

۳-۴۷۳ از نظر فارابی حقیقت با ارادهٔ الهی تعیین می‌شود و با کمک عقل و

وحی شناخته می‌شود.

۲-۴۷۴

۱-۴۷۵ اباحت همهٔ امور برای انسان (بسیار لیبرالیسم / حاکمیت مردم (بسیار

دموکراسی و پولیتی / حضور اکثریت مردم بر اساس حقیقت از نظر ارسطو (بسیار

پولیتی (جمهوری)

۲-۴۷۶ لیبرال دموکراسی هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولی را به

رسمیت نمی‌شناسد.

۱-۴۷۷ اقتصاد وابسته به نفت می‌تواند در کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را

آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد؛ اما پایدار نیست.

۲-۴۷۸ عینی‌ترین ابعاد هویت هر جامعه‌ای جمعیت و اقتصاد آن است و اولین

شرط بقای هر جامعه جمعیت است.

۴-۴۷۹ گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت

می‌گیرد. هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد در بسط هویت

جهان اجتماعی اثرگذار است.

۳۴۹۹ (الف) هویت هر جهان اجتماعی بر اساس فرهنگ آن (عقاید و ارزش‌های کلان) شکل می‌گیرد و به همین دلیل از آن به هویت فرهنگی تعبیر می‌شود. گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد و در نتیجه هر عاملی که در گسترش فرهنگ و معانی مؤثر باشد، در بسط هویت جهان اجتماعی اثرگذار است.

۴۵۰۱ (ب) از راه گسترش فرهنگ، شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن به آن است.

۱۵۰۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست - درست (۲) درست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - نادرست (۴) درست - نادرست - درست

۳۵۰۳ افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله محدود شدن گستره آن است که می‌تواند زمینه‌ساز بسط و تسلط جهان‌های اجتماعی دیگر باشد؛ از این رو تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی مسئله‌ای هویتی است.

۳۵۰۴ با گسترش خانواده‌ها و ایجاد نسبت‌هایی مثل پدر بزرگ، عمه، پسرعمو و ... نظام خویشاوندی شکل می‌گیرد و با ازدواج و تشکیل خانواده، مودت و رحمت میان زن و مرد ایجاد می‌شود.

۳۵۰۵ بررسی گزینه‌ها:

(۱) درست - درست - نادرست (۲) نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - درست - درست (۴) نادرست - درست - درست

۱۵۰۶ در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کمتر، کاهش شدید جمعیت و فروافتادن در چاله جمعیتی می‌انجامد.

۲۵۰۷ جامعه فاسق، جامعه‌ای است که اعضای آن عقاید و ارزش‌های حقیقی را می‌شناسد ولی به آن‌ها پایبند نیستند؛ به عبارت دیگر در این جامعه، عقاید و ارزش‌های حقیقی، در قلمرو آرمانی جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۴۵۰۸ تأمین جمعیت از کارکردهای مهم نهاد خانواده می‌باشد. در قسمت دوم گزینه (۲) عبارت «شیوه‌های غیررسمی» صحیح است.

۲۵۰۹ اروپاییان در یک مقطع پنجاه ساله، پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند.

۴۵۱۰ ایران در دو برهه زمانی، سیاست‌های کاهش جمعیت را اجرا کرد.

یک‌بار پیش از انقلاب اسلامی که از سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب به طول انجامید و طی آن میزان رشد سالانه جمعیت از حدود ۳/۱ به ۲/۷ درصد کاهش یافت. دیگر بار بنا به ضرورت از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ سیاست کاهش جمعیت اتخاذ و اجرا شد که در نتیجه آن میزان رشد سالانه جمعیت از ۳/۹ به ۱/۳ درصد کاهش یافت. از سال ۱۳۹۰ تجدیدنظر در سیاست‌های کاهش جمعیت شروع شد و سرانجام در سال ۱۳۹۳ اصول کلی سیاست‌های جمعیتی کشور تصویب شد.

۲۴۸۹ (الف) کاهش جمعیت جوامع متجدد سه فردگرایی - اصالت لذت

(ب) حذف فیزیکی اعراب در مناطق اشغالی سه تغییر ترکیب جمعیتی - بیشتر شدن یهودیان - اجرای طرح‌های توسعه طلبانه

(ج) نسل‌کشی بومیان قاره آمریکا سه تأمین سلطه

۴۴۹۰ (ب) کنش‌های اقتصادی ما بخشی از کنش‌های اجتماعی‌اند؛ زیرا در رابطه با دیگران صورت می‌گیرند.

۴۴۹۱ (الف) اقتصاد امروز ما محصول رویدادهای گذشته و عملکرد کنونی ماست.

(ب) از جمله عوامل شکل‌گیری اقتصاد ایران در طول تاریخ معاصر ایران، کشف نفت و سرمایه‌های حاصل از فروش نفت به خارجیان است.

(ج) اگر به‌درستی از سرمایه‌های نفتی استفاده نشود، می‌تواند اقتصادی وابسته (نوعی اقتصاد شکننده و تک‌محصولی) ایجاد کند.

۴۴۹۲ کلمه بلندمدت در گزینه (۴) نادرست بوده لذا باید کوتاه‌مدت باشد.

۲۴۹۳ هجوم اقتصادی در زمان قاجار با تلاش برای اخذ امتیازات مختلف مانند امتیاز رویتر، رژی و ... و در دوره پهلوی از طریق تاراج نفت، فروش جنگ‌افزار و کالاهای مصرفی و صنایع مونتاژ و تخریب بنیادهای تولید ملی به‌ویژه روح خودباوری ملت ایران انجام شد.

۴۴۹۴ انواع تحریم‌های اقتصادی نفتی و مالی از سال ۱۳۸۹ تاکنون علیه کشور ما اجرا شده است تا اولاً درآمد نفتی کشور را محدود کنند ثانیاً از انتقال آن به کشور ممانعت ورزند.

۳۴۹۵ برخی از کشورهای سلطه‌گر غرب که از سویی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند از این رو جنگ اقتصادی تمام عیاری را علیه کشور ما به راه انداختند.

۱۴۹۶ ایران آرمان بازسازی هویت اقتصادی خود را از طریق اجرای قانون

اساسی و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تعقیب می‌کند. اقتصاد مقاومتی روحیه جهادی، خلاقیت، نوآوری، ریسک‌پذیری، امید، همبستگی و با حضور فعال و مؤثر در تعاملات جهانی برای مردم ایران، امنیت، رفاه و پیشرفت توأم با عدالت و برای

جهان اسلام و بشریت الگوی ایرانی - اسلامی از رشد و شکوفایی را به ارمغان می‌آورد.

۲۴۹۷ عینی‌ترین ابعاد هویت، جمعیت و اقتصاد هستند و اقتصاد اساس شکل‌گیری هویت جهان غرب است.

نکته اقتصاد روزنه ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود.

۱۴۹۸ (الف) فرهنگ مجموعه آگاهی‌ها و معانی مشترک است.

(ب) هویت هر جهان اجتماعی براساس فرهنگ (عقاید و ارزش‌های کلان) شکل می‌گیرد.

(ج) یکی از تفاوت‌های جهان اجتماعی و جهان طبیعی آن است که جهان اجتماعی پدیده‌ای معنا دار یا قراردادی است.

۴۵۱۱ ج) نهادها در همهٔ جوامع وجود دارند.

۲۵۱۲ بررسی عبارات نادرست:

ج) ... اقتصادی وابسته ایجاد می‌شود ...

د) اقتصاد تک‌محصولی نفتی، دولت بزرگی را به وجود می‌آورد ...

۴۵۱۳ دولت بزرگی که از طریق سرمایه‌های نفتی ایجاد می‌شود، می‌تواند در

کوتاه‌مدت احساس رفاه بیشتری را، آن‌هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد، اما پایدار نیست.

۳۵۱۴ بررسی گزینه‌ها:

۱) پهلوی - پهلوی - پهلوی (۲) قاجار - پهلوی - قاجار

۳) پهلوی - قاجار - پهلوی (۴) پهلوی - پهلوی - نادرست

۲۵۱۵ تهاجم اقتصادی استعمارگران غربی در طول تاریخ علیه سایر ملت‌ها،

اعمال می‌شده و در مقابل، واکنش‌های آن‌ها را در پی داشته است؛ چراکه اقتصاد روزنهٔ ورود استعمار و نابودی هویت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع به شمار می‌رود. کمپانی هند شرقی انگلیس که با ماهیت اقتصادی و تجاری فعالیت می‌کرد، عملاً ابزاری برای هویت‌زدایی و غارت و چپاول دارایی هند بود و مقاومت مردم هند به رهبری گاندی، نمونه‌ای از واکنش به چنین اقداماتی بود.

۴۵۱۶ الف) کسب حداکثر سود / ب) تخریب طبیعت و منابع طبیعی و

پیدایش ناسازگاری با فطرت انسان / ج) علوم تجربی

۴۵۱۷ پرسش‌های بنیادین به سه دستهٔ اصلی تقسیم می‌شوند:

۱ هستی‌شناسانه ۲ انسان‌شناسانه ۳ معرفت‌شناسانه. پرسش مذکور در گزینهٔ (۴) از پرسش‌های اساسی جامعه نیست.

۳۵۱۸ انسان موجودی مختار است **بمه** انسان‌شناسانه / حقایق را به وسیلهٔ

عقل و وحی می‌توان شناخت **بمه** معرفت‌شناسانه / آدمی در قبال فرهنگی که به او منتقل می‌شود، فعال و تأثیرگذار است **بمه** انسان‌شناسانه

۲۵۱۹ هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود (عقاید و ارزش‌ها) به

بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد. این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازند و به مثابه روح یا شالودهٔ فرهنگ عمل می‌کنند.

۱۵۲۰ در فرهنگ دینی اسلام، انسان به عنوان برترین آیت و نشانهٔ خداوند

سیحان، خلیفهٔ خداوند بر زمین است و به همین دلیل بر موجودات فراوان دیگر برتری و کرامت دارد: پاسخ به پرسش انسان‌شناسانه

۱۵۲۱ پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی

هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازد و به مثابه روح یا شالودهٔ فرهنگ عمل می‌کنند. پرسش‌های بنیادی به سه دستهٔ اصلی تقسیم می‌شوند:

۱ هستی‌شناسانه ۲ انسان‌شناسانه ۳ معرفت‌شناسانه

پاسخ‌های متفاوت به این پرسش‌های اساسی، جهان‌های فرهنگی مختلفی پدید می‌آورد.

۴۵۲۲ فرهنگ، محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است. بین دو

بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد؛ هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید می‌آورد و به همان نوع اجازهٔ بروز و ظهور می‌دهد و هر نوع عقیده و اخلاقی نیز جویای فرهنگی متناسب با خود است. پاسخ‌های متفاوت به پرسش‌های اساسی (شامل پرسش‌های هستی‌شناسانه، انسان‌شناسانه و معرفت‌شناسانه) جهان‌های فرهنگی یا اجتماعی مختلفی پدید می‌آورد.

۴۵۲۳ هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد پدید

می‌آورد و به همان نوع اجازهٔ بروز و ظهور می‌دهد.

۲۵۲۴ باهوش و جوان **بمه** جهان فردی یا ذهنی / ایرانی و کشاورز **بمه** جهان

اجتماعی یا فرهنگی

۳۵۲۵ الف) جهان اجتماعی یا فرهنگی / ب) جهان انسانی

بررسی گزینه‌ها:

۱) جهان اجتماعی - جهان ذهنی (۲) جهان انسانی - جهان ذهنی

۳) جهان اجتماعی - جهان انسانی (۴) جهان اجتماعی - جهان ذهنی

۱۵۲۶ بررسی گزینه‌ها:

۱) درست - درست - درست (۲) درست - نادرست - درست

۳) درست - درست - نادرست (۴) درست - نادرست - نادرست

۴۵۲۷ بررسی عبارات نادرست:

الف) پدیده‌های اطراف ما در منظومه‌های بزرگ و مهمی دسته‌بندی می‌شوند که به دلیل اهمیت این منظومه‌ها از آن‌ها به «جهان‌ها» تعبیر می‌شود.

ج) گروهی که جهان تکوین را به طبیعت محدود می‌کنند، با تقسیم جهان انسانی به دو جهان ذهنی و جهان فرهنگی از سه جهان سخن می‌گویند.

الف) فرهنگ شیوهٔ زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

ب) از منظر قرآن هرگاه انسان اخلاقی الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگی توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی انسان‌ها می‌گشاید.

ج) گروهی از افراد جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیت و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهد.

۲۵۲۹ خجالتی بودن: جهان ذهنی یا فردی / تعامل با دیگران: جهان

اجتماعی یا فرهنگی / رفتن نزد یک روان‌شناس: جهان اجتماعی یا فرهنگی

۳۵۳۰ بررسی عبارات نادرست:

ب) ... از سه جهان طبیعت، ذهن و فرهنگ سخن می‌گویند.

د) ... بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

الف) فردی که از ترس از ارتفاع رنج می‌برد **بمه** جهان ذهنی یا فردی /

ب) مجرمی که تجربهٔ زندانی شدن دارد **بمه** جهان فردی یا ذهنی / ج) افراد معترضی که در خیابان راهپیمایی می‌کنند **بمه** جهان فرهنگی یا اجتماعی